

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVADESET I PETA NEDJELJA KROZ GODINU

ZAR JE OKO TVOJE
ZLO ŠTO SAM JA
DOBAR?

RUJAN

Ned. 24.	DVADESET I PETA NEDJELJA KROZ GODINU Anatolij, Rupert, Antun Marija Slomšek
Pon. 25.	Kleofa, Firmin
Uto. 26.	Kuzma i Damjan, Damir, Gideon
Sri. 27.	Vinko Paulski, Vincent, Vinko, Gaj, Berislav
Čet. 28.	Većeslav, Lovorko, Faust Mihael, Gabrijel i Rafael DAN HRVATSKE POLICIJE <i>Dan hrvatske policije,</i> <i>Dan policijske kapelanije MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije</i> <i>Dan policijske kapelanije PU splitsko-dalmatinske</i>
Pet. 29.	Jeronim, Jerko, Felicija, Grgur Dan policijske kapelanije PU osječko-baranjske
Sub. 30.	

Naslovnica:

Hans Schäufelein , *Prispodoba o radnicima u vinogradu*

Slika preuzeta s:

<https://www.metmuseum.org/>

mihael

29/2023.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije, Godište XVII. (2023.), broj 29 (580); dvadeset i peta nedjelja kroz godinu, 24. rujne 2023.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715, 82 805, e-mail: vbakula@mup.hr

SLUŽBA RIJEČI XXV. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA	
Zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar?	4
HOMILIJA	
Ogorčeno moraliziranje	8

KATEHEZA

Je li Bog u svojim postupcima nepravedan?	10
---	----

SLUŽBA RIJEČI SVETI MIHAEL, GABRIEL I RAFAEL

ČITANJA	
Gledat ćete anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječjega.	14
HOMILIJA	
Budi anđeo	18

KATEHEZA

Anđeli - iz Katekizma Katoličke crkve	20
Značenje i važnost anđela za čovjeka	22
Skriveno lice zla	24
Mali vjeronaučni leksikon	26

SPOMENDAN

Vinko Paulski	27
---------------	----

NAŠI POKOJNI

NAJAVA

Trideset i prvo hodočašće Hrvatske vojske, policije i branitelja u Mariju Bistricu	30
--	----

**ČESTITAMO DAN
HRVATSKE POLICIJE**

**NEKA NAS SVE ČUVA
SVETI MIHOVIL
NAŠ ZAŠTITNIK**

Sv. Mihovil, freska u župnoj crkvi u Vignju

Prvo čitanje: Iz 55, 6-9

Misli vaše nisu moje misli.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Tražite Gospodina dok se može naći,
zovite ga dok je blizu!
Nek bezbožnik put svoj ostavi,
a zlikovac naume svoje.
Nek se vrati Gospodinu
koji će mu se smilovati,
k Bogu našem
jer je velikodušan u praštanju.
Jer moje misli nisu vaše misli
i puti moji nisu vaši puti,
govori Gospodin.
Visoko je iznad zemlje nebo:
tako su visoko puti moji
Iznad vaših putova,
i misli moje iznad vaših misli.

Riječ Gospodnja.

Odlomak iz knjige proroka Izaije pripada drugomu dijelu te knjige koji nastaje u vrijeme progonstva naroda u Babilonu, ali već predviđa i obnovu. Odlomak je obilježen zapovjednim oblicima: tražite, zovite, nek' ostavi, nek' se vrati. Na taj način prorok poziva Izraela da ne propusti ono što mu je Bog pripremio, pa i onda kad se to ne uspijeva do kraja razumjeti. Zato i kaže: »Misli vaše nisu moje misli i puti moji nisu vaši puti.«

Sve je smješteno u kontekst saveza jer neposredno prije toga teksta Bog govori o vječnom savezu koji će sklopiti sa svojim narodom, pa će njegov narod postati Božjim svjedokom pred svim narodima. Da bi mogli odgovoriti na taj zahtjev, trebaju poslušati Božje zapovjedi. Moraju ga tražiti i moraju ga zvati. Iz načina kako je to rečeno izbija žurnost tih čina jer će biti vremena kad se Boga više ne će moći naći i trenutaka kad ne će biti blizu. Potrebno je da narod prepozna pravi trenutak, trenutak Božjega poziva, i da počne djelovati. Tražiti i zvati Gospodina prije svega znači odvratiti se od svojih grijeha, obratiti se i biti njemu poslušan. Čovjek se pritom ne smije zatvoriti u svijest o vlastitoj grješnosti i nedostatnosti. Naprotiv, mora se sjetiti da je Bog velikodušan u praštanju i upravo je u tome čovjekova teškoća u razumijevanju Boga te se njegove misli čine daleko od naših misli. Kako razumjeti Božju strpljivost i s najvećim zločincem ili njegovu uvijek novu spremnost da oprost i stotinu puta ponovljeni grijeh? Ljudskim je načinom razmišljanja to nemoguće, no Božji način razmišljanja daleko nadilazi ljudska ograničenja.

Otpjevni psalam: Ps 145, 2-3.8-9.17-18

Blizu je Gospodin svima koji ga prizivlju

Svaki ću dan tebe slaviti,
ime ću tvoje hvaliti uvijek i dovijeka.
Velik je Gospodin i svake hvale dostojan,
nedokučiva je veličina njegova!

Milostiv je i milosrdan Gospodin,
spor na srdžbu, bogat dobrotom.
Gospodin je dobar svima,
milosrdan svim djelima svojim.

Pravedan si, Gospodine,
na svim putovima svojim
i svet u svim svojim djelima.
Blizu je Gospodin svima koji ga prizivlju,
svima koji ga zazivaju iskreno.

Današnji psalam je jedan od najmlađih psalama, nastao u trećem ili drugom stoljeću prije Krista.

Psalmist se obraća Bogu kao kralju kojeg želi beskrajno i svakodnevno hvaliti. Hvala ne smije biti odvojena od ponizne spoznaje o vlastitoj grješnosti „Milostiv je i milosrdan Gospodin“. Psalmist nastavlja slaviti Božju dobrotu i pravednost prema svima.

Drugo čitanje: Fil 1, 20c-24.27a

Meni je živjeti Krist.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Filipljanima

Braćo:

Krist će se uzveličati u mome tijelu, bilo životom, bilo smrću. Ta meni je živjeti Krist, a umrijeti dobitak! A ako mi živjeti u tijelu omogućuje plodno djelovanje, što da odaberem? Ne znam! Pritiješnjen sam od ovoga dvoga: želja mi je otići i s Kristom biti jer to je mnogo, mnogo bolje; ali ostati u tijelu potrebnije je poradi vas. Samo se ponašajte dostojno evanđelja Kristova.

Riječ Gospodnja.

Pavao u Poslanici Filipljanima predstavlja se kao onaj koji životom i smrću, cijelim svojim bićem želi uzveličati Krista. To je onaj Pavao koji u Poslanici Rimljanima govori o krštenju kao o novom životu u Kristu po kojem je čovjek s Kristom sasvim združen u njegovoj muc i uskrsnuću. Apostol je, dakle, otkrio koliko je blago u kraljevstvu nebeskom, te je spreman za njega sve dati. Tu poslanicu on piše iz tamnice i upućuje ju kršćanima u Filipima s kojima ga je vezalo iskreno i duboko prijateljstvo. Njima on otkriva svoja intimna promišljanja o životu i smrti. Sâm bi htio što prije umrijeti kako bi se radovao punom zajedništvu s Gospodinom, a opet osjeća i poziv, poslanje i potrebu nastavka djelovanja u naviještanju evanđelja. Stoga je spreman prihvatiti Božju volju u kojoj pronalazi radost.

Pred svakim je vjernikom poziv da prepozna vrijednost kraljevstva nebeskoga i da po obraćenju sasvim prione uz Krista te živi njegovim životom. To je zapravo jedini kriterij duhovnoga života. Čovjek se ne bi trebao uspoređivati s drugim ljudima, nego s onim jedinim pravim primjerom koji nam je dan, a to je Isus Krist. Potrebno je da svaka osoba neprestano promatra Krista i uočava koliko još ima prostora za rast, ne bi li se kako približila tomu uzoru. Bog tako promatra čovjeka: stvorio ga je s potencijalom da bude svet. Čovjek se ostvaruje ako nastoji iskoristiti taj potencijal. Taj zahtjev za svetošću koji stoji pred svakim uvijek se susreće s Božjom strpljivošću i milosrđem, jer savršen nitko ne može biti.

Evandjelje: Mt 20, 1-16a

Zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar?

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme: Reče Isus svojim učenicima ovu prispodobu:

„Kraljevstvo je nebesko kao kad domaćin rano ujutro izađe najmiti radnike u svoj vinograd. Pogodi se s radnicima po denar na dan i pošalje ih u svoj vinograd. Izađe i o trećoj uri i vidje druge gdje stoje na trgu besposleni pa i njima reče: 'Idite i vi u moj vinograd pa što bude pravo, dat ću vam.' I oni odoše. Izađe opet o šestoj i devetoj uri te učini isto tako. A kad izađe o jedanaestoj uri, nađe druge gdje stoje i reče im: 'Zašto ovdje stojite vazdan besposleni?' Kažu mu: 'Jer nas nitko ne najmi.' Reče im: 'Idite i vi u vinograd.'

Uvečer kaže gospodar vinograda svomemu upravitelju: 'Pozovi radnike i podaj im plaću počevši od posljednjih pa sve do prvih.' Dođu tako oni od jedanaeste ure i prime po denar. Pa kada dođu oni prvi, pomisle da će primiti više, ali i oni prime po denar. A kad primiše, počеше mrmljati protiv domaćina: 'Ovi posljednji jednu su uru radili i izjednačio si ih s nama, koji smo podnosili svu tegobu dana i žegu.'

Nato on odgovori jednomu od njih: 'Prijatelju, ne činim ti krivo. Nisi li se pogodio sa mnom po denar? Uzmi svoje pa idi. A ja hoću i ovomu posljednjemu dati kao i tebi. Nije li mi slobodno činiti sa svojim što hoću? Ili zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar?'

Tako će posljednji biti prvi, a prvi posljednji.“

Riječ Gospodnja

Evandeoski odlomak donosi Isusovu prispodobu o radnicima posljednjega sata. Riječ je o još jednoj prispodobi o kraljevstvu nebeskom poput onih koje se nalaze u trinaestom poglavlju Matejeva evandjelja. Dobro je ovdje sjetiti se prispodobe o kukolju u kojoj Isus svaki sud nad ljudskim postupcima odgađa do svršetka svijeta, ili pak prispodobe o ribarskoj mreži u kojoj se nađu i svakovrsne ribe, i dobre i loše. Tek po izvlačenju mreže iz mora dolazi do podjele. Tako i sada, malo prije Isusova mesijanskoga ulaska u Jeruzalem, a to znači i pred kraj njegova javnoga djelovanja, on kraljevstvo nebesko uspoređuje s radnicima u vinogradu. I oni su raznovrsni s obzirom na vrijeme kad su došli raditi u vinograd. Kao što je u prethodnim prispodobama sud pridržan Bogu na svršetku svijeta, tako je i ovdje nagrada pridržana Bogu. On je, reklo bi se, suveren u nagrađivanju čovjeka. Pritom je Bog velikodušan jer daje i posljednjima koliko i prvima. Vidljivo je iz toga da Bog uvažava raznolikost među ljudima. Ne mora ovdje biti samo riječ o tome tko je došao prvi i tko posljednji, nego i o tome tko na koji način štuje Boga ili mu služi. Svatko je dobrodošao i za svakoga je Bog predvidio nagradu. Dovoljno je samo da čovjek shvati, kao u još jednoj od prethodnih prispodoba o kraljevstvu nebeskom, kolika je vrijednost toga kraljevstva i da se isplati sve dati samo da bi se kraljevstvo nebesko zadobilo. Još je jedna pouka ove prispodobe: čovjek se nikada ne smije uspoređivati s drugima. Raznolikost među ljudima tolika je da je nemoguće podvući crtu i reći ovo su sposobnosti jednoga, a ovo drugoga, ovo su darovi jednoga, a ovo drugoga, ovo je napor jednoga, a ovo drugoga, ovo su zasluge jednoga, a ovo drugoga, da bi se onda zaključilo kako kojega od njih Bog treba nagraditi. Božje su misli doista daleko iznad ljudskih misli u tom smislu. Zapravo, Božja strpljivost i njegovo milosrđe, njegova ljubav daleko nadilazi ljudsko ograničeno razumijevanje.

Komentari čitanja: Darko Tepert, <https://www.glas-koncila.hr/>

Ogorčeno moraliziranje

U svojoj knjizi o milosti, belgijski isusovac Pieter Fransen predlaže test koliko dobro razumijemo milost odmjeravanjem naše reakcije na sljedeću priču:

Zamislite čovjeka koji je cijeli život potpuno nemaran prema Bogu i moralu. Sebičan je, krši zapovijedi, zanemaruje sve vjersko i uglavnom je obuzet vlastitim užiticima - vinom, seksom i zabavom. Neposredno prije smrti kaje se za neodgovornosti u životu, iskreno se ispovijeda, prima sakramente i umire u milosti Božjoj.

Kakva je naša spontana reakcija na tu priču?

„Bogu hvala, primio je milost obraćenja prije smrti?“

Ili, vjerojatnije:

„Hulja! Izvukao se! U svemu je uživao, sve okušao i proživio još će i u raj!“

Ako smo, makar i na trenutak, osjetili potonju emociju, nismo razumjeli koncept milosti. Naprotiv, poput starijeg brata izgubljenog sina, život izvan Božje kuće još uvijek smatramo ljepšim, zabavnijim i ispunjenijim od života u Božjoj kući. Prave

stvari još uvijek radimo uglavnom iz gorke dužnosti i potajno zavidimo nemoralnim. Ako je to istina, moramo biti nježni prema sebi. Ovo je „profesionalni rizik“ za vjernike.

Sam Isus to izražava u prispodobi o vinogradaru i nadničarima. Parabola je upućena Petru kao odgovor na pitanje malo ranije postavljeno u ime ostalih učenika: *„Evo, mi sve ostavismo i pođosmo za tobom. Što ćemo za to dobiti?“*

Isus odgovara pričom o bogatom i velikodušnom zemljoposjedniku koji jednog jutra izlazi i unajmljuje radnike za svoj vinograd. Neke zapošljava rano ujutro i obeća im dobru plaću. Kako dan odmiče, nastavlja zapošljivati druge. Svaka nova skupina mora raditi kraće nego li ranije unajmljeni radnici, a dan završava zapošljavanjem skupine radnika koji će raditi samo jednu uru pri kraju dana.

Nalaže zatim predradniku da svima isplati jednaku dnevnicu. To je izazvalo ogorčenje kod radnika koji su crnčili cijeli dan. *„Nije pošteno!“* bune se, *„Radili smo cijeli dan i podnosili žegu, a ovi su radili samo jedan sat. Nije pravedno je da svi primamo istu plaću!“* Velikodušni zemljoposjednik, koji očito predstavlja Boga, nježan je u svom odgovoru: *„Prijatelju, ne činim ti krivo. Nisi li se pogodio sa mnom po denar?... Ili zar je oko tvoje zlo što sam ja dobar?“*

Prisjetimo se kome su upućene te riječi. Isus se obraća Petru, a zapravo se ovom prisposobom obraća svim ljudima koji moralno i vjerski podnose „tegobu dana i žegu“. Isus nas uvjerava da ćemo za to biti bogato nagrađeni. Ali, kao što prisposoba jasno pokazuje, postoji caka, jednostavno rečeno, naša nagrada je nebo, a to će dobiti i drugi. Prekrasno. Ali, i u caki postoji caka, možemo imati sve, a ne uživati ni u čemu jer gledamo što sve drugi dobivaju i što imaju!

Zamislimo se u sljedećoj situaciji. Nakon života provedenog u pridržavanju svih vjerskih i moralnih načela, savjesnosti na poslu, nježnosti i pažljivosti prema članovima obitelji, vjernosti u braku..., metaforički, podnoseći „tegobu dana i žegu“ stignem u raj, prva osoba koju tamo sretnem je poznanik, vjetrogonja, lijencina preljubnik „partijaner“... U šoku pitam Boga: „Otkud on ovdje? Je li pravedno s obzirom kako je on živio, a kako sam ja i kako si to od mene tražio!“ A Bog, kao plemeniti zemljoposjednik, nježno odgovara: „Prijatelju, zar nisi pristao na svoj način života i nije li raj prekrasan? Ili si zavidan što sam ja dobar?“ Kako se moja reakcija razlikuje od reakcije pravog sveca koji bi, kad bi takvoga sreo na nebu, poput oca izgubljenog sina, radosno dojurio, zagrlio osobu i rekao: „Kako mi je drago što te vidim!“

Tomaš Halik, češki svećenik, teolog i pisac, navodi da je jedan od razloga zašto mnogi ljudi u svijetu odbacuje crkve to što nas vide kao „ogorčene moralizatore“, stariju braću izgubljenog sina, koja izvršavaju svoje vjerske i moralne dužnosti, ali ogorčeno, i iz skrivene zavist kritiziraju one koji nisu poput njih. Nietzsche je sličnu optužbu iznio prije više od sto godina.

Nažalost, u toj optužbi ima istine. Prečesto smo ogorčeni moralizatori, potajno zavidimo onima koji „uživaju u životu“ i kritiziramo svijet iz gorčine. Ali to je „profesionalni rizik“ za dobre i vjerne. Petar i prvi apostoli borili su se s tim. Zašto bismo mi trebali biti imuni?

Ne trebamo biti imuni, ali moramo biti iskreni priznajući da, usprkos našoj stvarnoj dobroti i vjernosti, to ukazuje da smo još daleko od toga da u potpunost budemo sveci. Zato zahvalimo Bogu za milost da možemo živjeti prema njegovim i ljudskim zakonima, da svoje kršćanske dužnosti ne izvršavamo iz trgovačkih razloga pitajući se „što ću za to dobiti?“, nego iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

Je li Bog u svojim postupcima nepravedan?

Božja vladavina mijenja svijet dobrotom, a ne oružjem, pravednošću koja ne uništava drugoga nego mu omogućava da dalje živi i da se razvija.

Dok promatramo svijet i ljude oko sebe, nerijetko nam se učini da Božji način djelovanja i postupanja prema ljudima nije pravedan. Kao da u tom svijetu bolje prolaze oni koji su – prema našem mišljenju – zločestiji od onih koji se svakodnevno trude ostati na putu Isusovih sljedbenika. Kao da Bog ima svoju drukčiju logiku postupanja prema svijetu i čovjeku nego što smo je mi iščitali iz njegovih riječi i djela opisanih u biblijskim spisima i Staroga i Novoga zavjeta. No ta i takva pitanja kao i problematika koja se odnosi na njih nije niti nova, a niti je vezana samo uz ovo vrijeme. Već u starozavjetnim spisima nailazimo na proroke i druge likove starozavjetne povijesti koji se ne slažu s Božjim djelovanjem i s njegovom logikom postupanja s ljudima. Jedan od najvećih buntovnika u tom smislu jest zacijelo Job

koji je otvorio golemo pitanje o smislu i opravdanosti patnje pravednika, odnosno o pravoj slici Boga. Tu je i Jeremija koji također pita zašto zločinci uživaju mir, a on – Jahvin prorok – mora podnositi nepravde, izrugivanje, odbacivanje i podsmjeh. Ne bi se u tom kontekstu smjelo zaboraviti ni Jonu koji bježi od Boga milosrđa i praštanja prema neprijateljima Izraela. A brojni su i psalmi koji obrađuju istu problematiku na primjeru patnje čovjeka pojedinca. Što na sve to reći? Znamo li mi uopće kako Bog postupa? Pokušat ćemo dokučiti Božji način djelovanja na jednoj usporedbi koju je Isus ispriповjedio (Mt 20,1-16) i na analizi njezine logike.

Radnici u vinogradu (Mt 20,1-16)

Usporedba o vinogradaru i radnicima koje on unajmljuje na posao također se može svrstati u gore spomenute tekstove koji obrađuju Božji odnos prema čovjeku, ali i čovjekovo neprihvatanje takva Božjega ponašanja. Naglasak nije niti na vinogradaru niti na radnicima nego na njihovu međusobnom odnosu koji se pokazuje kroz unajmljivanje i potom

isplaćivanje radnika. Inače, vinograd je česta slika u biblijskim spisima i njime se redovito označava izraelski narod (usp. Iz 5, 1 ss). I sam Isus upotrebljava sliku vinograda da bi preko nje prenio određenu poruku. U tom je smislu veoma poznata prisposoba kod Mt 20,1-16. U ovoj prisposobi domaćin, kao gospodar, unajmljuje radnike u različito vrijeme da rade u njegovu vinogradu; o trećem, šestom, devetom i jedanaestom satu. Sve to djeluje normalno, jer gospodar ima na to pravo i to je bilo uobičajeno u Izraelu prilikom berbe grožđa u kolovozu.

Očito je da su radnici trećega i šestoga i devetoga sata bili mlađi i sposobniji za rad, a da su radnici jedanaestoga sata stari, bolesni, istrošeni koje zacijelo nitko nije htio unajmiti. Pa ipak, gospodar iz prisposobe i njih šalje u svoj vinograd. Napetost nastaje na kraju dana i na kraju usporedbe kad je došao čas isplate plaće najmljenim radnicima. Pogodba je bila po denar, što nije bila mala plaća jer je od nje mogla preživjeti jedan dan sedmeročlana obitelj. Ali pogodba po denar se odnosila na cijeli dan, od izlaska do zalaska sunca, praktično samo za one prve.

Međutim, za one koji su došli kasnije, pred sam zalazak sunca, radnike zadnjega sata, pogodba je bila drukčija: ili po posebnoj ponovnoj pogodbi ili pak prema gospodarovoj pravednosti. Isplaćivanje počinje od zadnjih, što je neobično. Ali još je neobičnije što su svi dobili po denar, dakle jednaku plaću, bez obzira kad je netko od njih došao na posao i koliko dugo radio u gospodarstvu vinogradu, bez obzira na učinak. Takav vinogradarov postupak izazvao je negodovanje onih radnika koji su došli prvi u vinograd, jer su smatrali kako to nije pravedno. Oni su, naime, morali podnijeti žegu dana, a, eto, njihova je plaća jednaka onima koji su radili jedva dva sata.

Ključ usporedbe leži u raspravi tih radnika i gospodara. Gospodar ističe dvije stvari: On je postupio prema pravednoj pogodbi, prema tome nije ih ošteti. Drugo, to što je jednako dao i zadnjima kao i njima, nije bilo na njihovu štetu, nego je proizašlo iz dobrote samoga gospodara. Zašto bi oni trebali zavidjeti na dobroti vinogradara? Ono što nije izrečeno, a naslućuje se iz razgovora, jest zacijelo pitanje: zašto i oni nisu tako dobri poput gospodara? Očito je da se pod gospodarom/vinogradarom misli na Boga i na njegov postupak prema

ljudima. Taj je postupak stavljen u okvire Božjega kraljevstva. Odnosi u Božjem kraljevstvu, dakle ondje gdje Bog vlada, neće počivati na nekoj matematičkoj pravednosti, nego na Božjoj dobroti i ljubavi, koja neće nikoga oštetiti, ali koja će onima, koji su najviše ugroženi, najviše i pomoći, jer im ta ljubav najviše i treba. Novi Božji poredak isključuje ponašanje farizeja koji sve mjere, i prema vlastitim mjerama uzvraćaju. Isus želi očito kazati kako u Božjem kraljevstvu takvi odnosi ne mogu postojati, jer Bog svoje odnose zasniva na vlastitoj dobroti i ljubavi, i traži i od ljudi da se i oni uključe u takvo ponašanje, ako uistinu žele biti građani Božjega kraljevstva.

Božja dobrota kriterij njegova ponašanja

Ova je usporedba po svojoj strukturi dobrano slična prethodnoj, Mt 18,23-35. I u njoj, kao i u prethodnoj, glavnu ulogu igra gospodar. I u jednoj i u drugoj gospodarevo ponašanje daje glavno obilježje događajima koji su tu opisani. Ipak, postoje također i neke razlike na koje treba ukazati. U prethodnoj se usporedbi, Mt 18,23-25, radi o Božjem opraštanju, koje nije uvjetovano ničim osim čistom i iskrenom zamolbom za oprostjenjem. Ta činjenica ukazuje kako je Božje opraštanje uvjetovano samo ukoliko traži od čovjeka da i on oprosti drugima. Što se tiče druge usporedbe o radnicima u

vinogradu, tu je riječ o Božjoj dobroti koja ne povređuje načela pravednosti, ali koja ljudsku matematičku pravednost dovodi u pitanje i daleko je nadmašuje. Bog uvažava pravednost, ali je uistinu daleko nadmašuje i nadopunjuje dobrotom i ljubavlju. Uglavnom se danas autori slažu kako usporedba seže do Isusa i kako ju je on zapravo ispričao. I ova usporedba počiva na kontrastu i već uobičajenom paraleliziranju. Ovdje se kontrastiraju prvi i zadnji, radnici i gospodar.

Problem se zaoštrava upravo kroz naglašeno kontrastiranje, koje na kraju vodi sučeljavanju različitih razmišljanja i djelovanja. Ponovo se pokazuje kako za Isusa ljudska logika razmišljanja nema presudnu važnost. Ako je netko prvi u okvirima ljudskog razmišljanja, ne mora imati apsolutnu prednost pred onim koji je zadnji. Prvenstvo se kod Boga ne kupuje formalnim datostima: pripadnosti jednome narodu, nekoj skupini, ili pak jednoj određenoj religiji. Bog u određivanju prvenstva ima posve drugačije kriterije. Kod Boga je pravednost podređena dobroti, koja, istina, ne isključuje pravednost, ali je značajno nadilazi. U iznesenom slučaju dobrota utemeljuje novi poredak, a time i novu Božju pravednost. S tog stajališta Božje kraljevstvo je vladavina dobrote, koja, istina, ne isključuje pravo, ali ga očito shvaća na sasvim drukčiji način. To pravo zbog toga postaje drukčijom, novom

Božjom pravednosti. Isusova pravednost kao pravednost Božjeg kraljevstva nije pravednost koja mjeri istim matematičkim metrom, niti pak pravednost koja podupire gonjenje stvari mak na konac. Božja vladavina mijenja svijet dobrotom, a ne oružjem, pravednošću koja ne uništava drugoga nego mu omogućava da dalje živi i da se razvija.

Poruka za čovjeka današnjice

U vremenu kada suvremenom civilizacijom doista vladaju kupoprodajni odnosi utemeljeni na mjerivosti i uzajamnosti, koja isključuje svaki višak, Isusova usporedba o Bogu koji upravo djeluje na temelju toga viška kao dobrote i ljubavi otvara nova obzorja i nove nade, osobito za ljude zadnjega sata. Njih u ovome svijetu nitko ne treba, jer ne mogu više tako dobro raditi kao mladi i snažni, jer su praktički istrošeni, ali su ipak tu. Za gospodara i oni imaju vrijednost kao i oni prvi, oni za njega nisu otpisani, jer i za njih ima i mjesta i posla u njegovu vinogradu. U takvoj civilizaciji interesa trpe upravo ljudi koji su bolesni, stari, nemoćni, zaostali u razvoju. Oni su često otpisani od svih, čak i od vlastite djece. Ostavila su ih da čame u njihovim kućicama na selu i očekuju pomoć od onih koji im nisu dužni pomagati. A oni – njihovi sinovi i kćeri – žive daleko u

gradovima i nemaju vremena za njih. Oni često za svoju djecu predstavljaju teret kojega bi se ona najradije oslobodili. Međutim, nisu im bili teret dok su mogli raditi za njih. No i današnje društvo može u tom smislu biti bešćutno. Mnogi već nakon pedesete godine života ne mogu naći radno mjesto, jer nisu tako produktivni kao mladi. A ipak i oni su gradili temelje ovoga društva! Mnogi umirovljenici danas su zakinuti i žive tako da jedva sastavljaju kraj s krajem. U bolnicama stari ljudi su također osobe drugoga reda, jer oni su se naživjeli, pa što bi još željeli. Nekoć su stari ljudi bili blagoslov, a danas postaju sve više prokletstvo. Pa ipak, ostaje utješno da Bog ne postupa po ovoj logici proizvodnosti i uzajamnosti nego po logici dobrote i ljubavi i da svima daje dovoljno za život i da sve uvažava, a osobito one zadnjega sata. Bog i na njih misli i njih poziva u svoje kraljevstvo. Prema tomu, Bog nije nepravedan, on je samo dobar!

Prvo čitanje: Dn 7,9-10.13.14

Tisuću tisuća služahu njemu.

Čitanje Knjige proroka Danijela

Gledah:

Prijestolja bjehu postavljena
i Pradavni sjede.

Odijelo mu bijelo poput snijega;
vlasi na glavi kao čista vuna.

Njegovo prijestolje kao plamenovi ognjeni
i kotači kao žarki oganj.

Rijeka ognjena tekla,
izvirala ispred njega.

Tisuću tisuća služahu njemu,
mirijade stajahu pred njim.

Gledah u noćnim viđenjima
i gle s oblacima nebeskim dolazi
kao Sin Čovječji.

On se približi Pradavnome
i dovedu ga k njemu.

Njemu bi predana vlast,

čast i kraljevstvo,

da mu služe svi narodi, plemena i jezici.

Vlast njegova vlast je vječna,

nikada neće proći,

kraljevstvo njegovo vječno,

nikada propasti neće.

Riječ Gospodnja.

Ovo je odlomak iz drugog dijela Danielove knjige koji sadrži viđenja o kretanju ljudske povijesti prema određenom cilju u vremenu kad će Bog dokinuti svaku zemaljsku silu te uspostaviti svoju vladavinu na zemlji. Ta viđenja zapisao je u ovu knjigu nadahnuti Židov iz vremena progona pod Antiohom IV, sirijskim vladarom koji je želio svim državljanima nametnuti istu, carsku vjeru. Sedmo poglavlje sadrži viđenje o četiri zvijeri koje označuju babilonsko, medijsko, perzijsko i grčko carstvo. „Mali rog“ na četvrtoj nemani označuje Antioha IV. Seleukovića.

Naš odlomak je dio viđenja o Božjem prijestolju i Sinu čovječjem koji dolazi na oblacima nebeskim. Bog, prema svetom vidioocu, drži „sjednicu nebeske vlade“ na kojoj odlučuje okončati tiraniju zvijeri. „Pradavni“ je slikoviti naziv za Boga koji je ovdje prikazan kao moćni monarh oko čijeg prijestolja lebde tisuće anđela spremne da prenesu na zemlju njegove odredbe. Za razliku od četiriju nemani koje dolaze iz mora kao sjedišta zlih sila, Sin čovječji dolazi s neba na oblacima. Pradavni mu predaje svu vlast i određuje da mu se pokore svi poganski narodi. Ujedno najavljuje da vlast Sina čovječjeg neće nikada proći. Pradavni omogućuje pobjedu Svecima Svevišnjeg, a puk Svetaca dobiva istu vlast kao i Sin čovječji. Iz takvog prikaza viđenja izlazi da je za povijesne čitatelje Sin čovječji bio idealni mesijanski vladar po kojem će Bog provesti svoj naum spasenja, ali i cijeli Božji narod iz kojeg dolazi taj vladar.

U evanđeljima je „Sin čovječji“ jedini naziv koji Isus sam sebi pridaje, dok drugima prepušta da ga zovu Prorokom, Kristom, Sinom Božjim. Kad sebe naziva „Sinom čovječjim“, on misli na svoje djelovanje među ljudima - propovijedanje i ozdravljanje bolesnih. Također na ponovni dolazak da sudi žive i mrtve. Isus je „Sin čovječji“ i kad govori o svojoj muc i smrti.

Komentar čitanja: Mato Zovkić, <https://www.ktabih.net>

Ili: Prvo čitanje: Otk 12, 7-12a

Mihael i njegovi anđeli zarate se sa Zmajem

Blizu je Gospodin svima koji ga prizivlju

Nasta rat na nebu:
 Mihael i njegovi anđeli
 zarate se sa Zmajem.
 Zmaj uđe u rat i anđeli njegovi,
 ali ne nadvlada.
 I ne bijaše im više mjesta na nebu.
 Zbačen je Zmaj veliki,
 stara zmija - imenom Đavao, Sotona,
 zavodnik svega svijeta.
 Bačen je na zemlju,
 a s njime su bačeni i anđeli njegovi.
 I začujem glas na nebu silan:
 „Sada nasto spasenje i snaga
 i kraljevstvo Boga našega
 i vlast Pomazanika njegova!
 Jer zbačen je tužitelj braće naše
 koji ih je dan i noć optuživao

pred Bogom našim.
 Ali oni pobijediše krvlju Jaganjčevom
 i riječju svoga svjedočanstva:
 nisu ljubili života svoga —
 sve do smrti.
 Zato veselite se, nebesa
 i svi nebesnici!“

Riječ Gospodnja.

U čitanju iz Knjige Otkrivenja, sveti pisac fokusira se na uništenju zmaja. Opisuje ne samo ono što se dogodilo, nego i zašto se to dogodilo. Glavni likovi su Mihael i pobunjeni „Zmaj i anđeli njegovi“ kao dionici nebeskog dvora. Sebičnost i oholost odvela ih je od Božje volje. Kao na svakom kraljevskom dvoru starog svijeta, kralj je sjedio na prijestolju i sudio, a presuda je bila konačna. Za razliku od modernog svijeta, nije bilo odvjetnika državnih tužitelja koji bi branili ili tužili okrivljenika. Članovi suda pokretali su optužbe i iznosili dokaze o kojima bi sudac-kralj donosio konačnu presudu. Zmaj je podnio optužbe protiv vjernika, kako bi stvorio podjele unutar dvora i pobunu protiv Boga, Kralja. Zbog lukavštine i spletke dobio je ime „zavodnik“, lažac (διάβολος: klevetnik, od διάβαλω - prebacivati; u Knjizi Postanka, nakon prvoga grijeha, Adam prebacuje krivnju na Evu, a Eva na zmiju).

Nebeska bitka, koju je poveo Mihael, izbacila je zmaja i njegove anđele iz božanskog kraljevstva i bacila ih na zemlju. To je urodilo dvjema posljedicama. Prvo, anđeli i sveci na nebu su se radovali, jer otišao onaj koji je posijao neslogu. Drugo, Zmaj i njegove sluge počinju djelovati na zemlji u životima ljudi. Sjeme mržnje, sumnje i sebičnosti rašireno je među ljude. Zlo je bilo prisutno, ali samo nakratko. Iz Hvalospjeva u današnjem čitanju vidimo da Zmajev poraz ima četverostruki učinak. Donosi spasenje ljudskom rodu, vlast nad Sotonom, uspostavljanje Božje kraljevstvo a sva vlast i vladavina predana je Kristu, što je urodilo velikom radošću. Nakon što je Diabolos, Zmaj, zbačen, vjernici su mogli hvaliti Janje i njegovu žrtvu na križu. Pobijedili su đavla s „Jaganjčevom krvlju“ kao oružjem. Njegova smrt na križu omogućila je pobjedu nad zmajem.

Komentar čitanja: V. B.

Otpjevni psalam: Ps 138, 1-5

Pred licem anđelâ pjevam tebi, Gospodine!

Zahvaljujem ti, Gospodine, iz svega srca,
jer si čuo riječi mojih usta.
Pred licem anđelâ pjevam tebi,
bacam se nice prema svetom Hramu tvojemu.

Zahvaljujem imenu tvojem
za tvoju dobrotu i vjernost
jer si nadasve uzveličao obećanje svoje.
Kad sam te zazvao, uslišio si me,
dušu si moju pokrijepio.

Nek ti zahvaljuju, Gospodine, svi kraljevi zemlje
kad čuju riječi usta tvojih,
nek pjevaju putove Gospodnje:
„Zaista, velika je slava Gospodnja!“

Psalam 95 jest blagdanski hvalospjev u kojem psalmist poziva narod na poklon i poslušnost Bogu Stvoritelju koji je uzvišen iznad svega. Vrhunac psalma izražen je u rečenici „O, da danas glas mu poslušate“ kojima je narod pozvan da bude bolji od svojih očeva koji su iskušavali Boga i pokazivali svoju tvrdokornost na putu kroz pustinju. Na taj način psalmist ne postavlja očeve kao uzor koji uvijek treba nasljedovati, nego i kao primjer na čijim se greškama treba učiti. Stoga je naglasak stavljen na slušanje Boga danas, a ne na opravdavanje svojih pogrešaka onima koje su činili prošli naraštaji.

Komentar psalma: V. B.

Evandjelje: Iv 1, 47-51

Gledat ćete anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječjega.

Blizu je Gospodin svima koji ga prizivlju

U ono vrijeme:

Kad Isus ugleda gdje Natanael dolazi k njemu, reče za njega:

„Evo istinitog Izraelca u kojem nema prijevare!“

Kaže mu Natanael:

„Odakle me poznaješ?“

Odgovori mu Isus:

„Vidjeh te prije negoli te Filip pozva, dok si bio pod smokvom.“

Nato će mu Natanael:

„Učitelju, ti si Sin Božji! Ti kralj si Izraelov!“

Odgovori mu Isus:

„Stoga što ti rekoh: 'Vidjeh te pod smokvom', vjeruješ. I više ćeš od toga vidjeti!“

I nadoda:

„Zaista, zaista, kažem vam: gledat ćete otvoreno nebo i anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječjega.“

Riječ Gospodnja

Natanael je vjerojatno bio učitelj zakona, pismoznamac (Iv 1, 45), i po običaju mudrih ljudi sjedio je pod smokvinim stablom (r. 49). Isus ga poziva da svrne svoj pogled (da mogne „vidjeti“), i malo pomalo od njegova čovještva dopre do njegova mesijanstva, a onda od njegova mesijanstva do vazmenog otajstva njegova poniženja i uzdignuća („uzlaziti“ i „silaziti“). U tom trenutku Natanael postaje „istiniti Izraelac“ (r. 47), jer on gleda Boga, kojega je njegov predak (patrijarh Jakov) u viđenju anđela koji silaze i ulaze nebeskim ljestvama uzalud Nastojao ugledati. Što je potrebno da i mi također zavrijedimo naziv „istiniti Izraelci“? Čisto osjećajna privrženost Isusu? Čisto ljudsko odobravanje njegovih „ideja“? Ili pak, što je mnogo važnije, vjera u njegovo vazmeno otajstvo, svakodnevno življena u hodu za njim?

Komentari čitanja: <https://pozeska-biskupija.hr>

Budi anđeo

Moja mama ima naviku ljude nazivati anđelima. "Anđele moj, molim te donesi drva za potpalu." "Anđelčiću, odi istresi lug." "Anđele, hoćeš li, molim te, odvesti psa u šetnju?" Sličnu je naviku imala i moja baka. Stoga mi se, kad sam bio mali, moje pomaganje činilo kao nešto više od pukog pomaganja. Bilo je to kao moje anđeosko poslanje.

Ljudi i stvari mogu na nas djelovati kao Božji poslanici. Sjećate li se onog lijepog stiha iz posljednje knjige starozavjetnih spisa koje čitamo u došašću: „*Evo, šaljem glasnika da put preda mnoom pripravi...?*“ Taj „glasnik“ predstavlja anđela, a u izvornom tekstu na njenom mjestu stoji riječ „malak“, od koje dolazi i naslov cijele ove starozavjetne knjige - Malahija, moj „glasnik“, moj anđeo.

Kako Bog u Malahiji šalje glasnike, tako ih šalje i svakome od nas ponaosob, u naše osobne živote, i to u obliku ljudi čija nas dobrota i brižnost zateknu onda kada ih najmanje očekujemo i onda kada su nam najviše potrebne. Stoga bismo trebali u vjeri biti dovoljno hrabri da prepoznamo neke od Božjih anđela - to su ljudi koji imaju svoje

ime i prezime, čija nas dobrota i briga ohrabre kad smo potišteni. Osim u drugim ljudima, Božju poruku možemo pronaći i u umjetničkim djelima, pjesmama, glazbi, cvijetu, zalasku sunca ili bilo čemu drugome što našim srcima donosi mir. Dakle, anđeoski učinak možemo i trebamo prepoznati i u onome svakodnevnom.

Čitanje Otkrivenja upućuje nas na nešto vrlo ozbiljno. Đavao je protjeran s neba i nastanio se sa svojim glasnicima tame i uništenja na zemlji. Pisac Otkrivenja u priči predviđa vrijeme užasnog i neviđenog nasilja. Kad je Crkva bila još mlada, raspore joj je prijetio sa svih strana - doslovni, fizički, raspore. Pa i danas, mnogi ljudi su „rasporeni“ - ne mogu postići puninu života. Upravo se iza toga kriju đavolje sile. Ali, ohrabrimo se - sjetimo se anđela!

Ukoliko bolje proučimo Ivanovo viđenje u knjizi Otkrivenja, shvatit ćemo da je đavao zbačen na zemlju samo zato što je već poražen. Zlo bjesni i divlja baš zato što je njegova moć već slomljena - to su njeni posljednji trzaji. Uplićući svoje prste u svijet, Zvijer se očajnički cereka jer njena moć jenjava, a ona na svom putu prema dolje želi ostaviti trag. Upravo taj intenzitet bijesa zla znak je da je ono slomljeno. U križu i uskrsnuću je nadvladano najgore što su zlo

i grijeh mogli proizvesti. Sotona, tužitelj, ostaje bez ideja za daljnje optužbe. Konačni simbol te pobjede je upravo slika arkandela Mihaela koji stoji trijumfalno nad Sotonom vezanim i poraženim. Njegovi anđeoski drugovi nose utjehu i nadu te pobjede onima koji osjećaju bijes zla.

Kad je sve turobno i povrijeđeno, potražite glasnike Božje nade i ljubavi oko sebe. Ako ste pak preduboko zaglibili, molite Boga da vam pošalje anđele koji će vratiti boju i radost životu - otvoriti nebo pogledu, ma koliko god kratkotrajno.

U životu postoji više od hladne analize i racionalizma - postoje Božji glasnici, glasnici milosti, glasnici ugodnog življenja. Stoga se klonimo očaja i upravimo pogled u ljepotu, nježnost, ljubav i radost Božju! Bog

se brine za pojedince i vodi ih, a nerijetko to čini preko svojih glasnika. Radujmo se! Budete li održavali svoju vjeru, prepoznat ćete anđele u svome životu. No, učine li vam se ponekad kao sasvim obični ljudi, nemojte se iznenaditi! U Svetom pismu anđeli se često zamjenjuju s ljudima. Osim toga, nikad se ne zna, možda ćete ovaj tjedan i sami biti anđeo nekome tko vas treba...

<https://www.preacherrhetorica.com>

Prevela Teuta

<https://tebor.hr/>

mihael

Anđeli

Iz Katekizma Katoličke crkve

Nebo i zemlja

Apostolsko vjerovanje ispovijeda da je Bog „Stvoritelj neba i zemlje“, a Nicejsko-carigradsko objašnjava: „svega vidljivoga i nevidljivoga“.

U Svetom pismu izraz „nebo i zemlja“ znači: sve što postoji, cjelokupno stvorenje. Pokazuje također, unutar stvorenja, vezu koja u isti mah ujedinjuje i razlikuje nebo i zemlju: „Zemlja“ je ljudski svijet. „Nebo“ ili „nebesa“ može označavati nebeski svod, ali i vlastito Božje „mjesto“: „Oče naš koji jesi na nebesima“ (Mt 5, 16), prema tome i „nebo“ kao eshatonsku slavu. Konačno, riječ „nebo“ označuje „mjesto“ duhovnih stvorova - anđela - koji okružuju Boga.

Ispovijest vjere Četvrtoga lateranskog koncila tvrdi da je Bog „od početka vremena iz ničega stvorio oboje stvorenje, duhovno i tjelesno, anđele i zemaljski svijet, a zatim čovjeka, sastavljena od obojega, duha i tijela“.

I. Anđeli

Postojanje anđela - vjerska istina

Postojanje duhovnih, netjelesnih bića koje Sveto pismo obično naziva anđelima, vjerska je istina. Svjedočanstvo Pisma o tome je jasno kao što je i predaja jednodušna.

Tko su anđeli?

Sveti Augustin u vezi s njima kaže: „Riječ anđeo označuje službu, a ne narav. Pitaš kako se zove ta narav? - Duh. Pitaš za službu? - Anđeo. Duh je po onome što jest, anđeo po onome što čini.“ U cijelom svome biću anđeli su sluge i vjesnici Božji. Budući da „neprestano gledaju lice Oca mojega koji je na nebesima“ (Mt 18, 10), oni su moćni „izvršitelji njegovih naredaba, poslušni riječi njegovoj“ (Ps 103, 20).

Kao čisto duhovni stvorovi anđeli imaju razum i volju: oni su osobna i besmrtna stvorenja. Po savršenstvu nadilaze sva vidljiva stvorenja. O tome svjedoči sjaj njihove slave.

Krist „sa svima svojim anđelima“

Krist je središte anđeoskog svijeta. Anđeli su njegovi: „Kad Sin čovječji dođe u slavi, i svi anđeli njegovi s njime“ (Mt 25, 31). Njegovi su jer su stvoreni po njemu i za njega: „U njemu je sve stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo Prijestolja, bilo Gospodstva, bilo Vrhovništva, bilo Vlasti - sve je po njemu i za njega stvoreno“ (Kol 1, 16). Još su više njegovi jer ih on čini glasnicima svoga spasenjskog nauma: „Svi ti, nisu li služnički duhovi, što se šalju služiti za one koji imaju baštiniti spasenje?“ (Heb 1, 14).

Sve tamo od stvaranja svijeta i tijekom cijele povijesti spasenja, anđeli najavljuju izdaleka ili izbliza spasenje i služe ostvarenju božanskog nauma: oni zatvaraju raj zemaljski, zaštićuju Lota, spašavaju Hagaru i njeno dijete, zaustavljaju Abrahamovu ruku; Zakon se priopćuje „preko anđela“, oni vode Božji narod, najavljuju rođenja i pozive, oni su uz proroke; to su samo neki primjeri. Konačno anđeo Gabriel navješćuje rođenje Preteče i samoga Isusa.

Od utjelovljenja do uzašašća život utjelovljene Riječi okružen je anđeoskim klanjanjem i službom. Kad Bog „uvodi Prvorodjenca u svijet, govori: Nek pred njim nice padnu svi anđeli Božji“ (Heb 1, 6). Njihov hvalospjev kod Kristova rođenja nije prestao odzvanjati u crkvenoj pohvali: „Slava Bogu na visini“ (Lk 2, 14). Oni

zaštićuju Isusovo djetinjstvo, služe mu u pustinji, krijepe ga u smrtnoj borbi, kad bi ga bili mogli spasiti iz neprijateljske ruke kao negda Izraela. Anđeli su i blagovjesnici: navješćuju radosnu vijest o Kristovu utjelovljenju i o uskrsnuću. Oni će na Kristovu povratku, koji navješćuju, biti prisutni u službi njegova suda.

Anđeli u životu Crkve

Isto tako cio crkveni život uživa tajnovitu i moćnu anđeosku pomoć.

U liturgiji Crkva se sjedinjuje s anđelima da se klanja tripot svetom Bogu. Ona zaziva njihovu pomoć, (kao u molitvi „U raj povelite anđeli - u Redu sprovoda, ili još u „Kerubinskom himnu“ bizantske liturgije), a posebno slavi spomen nekih anđela (Svetoga Mihaela, svetoga Gabriela, svetoga Rafaela i Anđela Čuvara).

Već od svojega početka pa do smrti ljudski je život okružen njihovom zaštitom i zagovorom. „Nitko se neće protiviti tome da svaki vjernik ima uza se anđela kao čuvara i pastira da ga vodi u život.“ Već na zemlji kršćanski život po vjeri sudjeluje u blaženom društvu s anđelima i ljudima koji su sjedinjeni u Bogu.

Značenje i važnost anđela u odnosu na čovjeka

Kako sve anđeli služe čovjeku?

Kršćanski nauk i predaja anđele spominju još od samih svojih početaka. Stoga nije nikakvo čudo što su se mnogi vjernici kroz povijest i u sadašnjosti, zapitali tko su i zašto postoje, i što znače u odnosu na čovjeka. U samim ih se svetim spisima često spominje, kako u Starom tako i u Novom zavjetu. S njima su se susretali gotovo svi važni biblijski likovi kao što su Zaharija, Tobija, Mojsije i mnogi drugi. Kako smo na ta pitanja odgovorili poslužiti ćemo se razmišljanjima iz Rječnika biblijske teologije, Katekizma Katoličke Crkve i Direktorija o pučkoj pobožnosti i liturgiji Kongregacije za bogoštovlje i disciplinu sakramenata.

Andeli kao stvarna i djelatna bića

Na prvom mjestu treba ponoviti da naziv „anđeli“ ne govori o naravi, nego o službi: hebrejski „malak“, grčki „angelos“ znači „glasnik“. Prema Poslanici Hebrejima (1, 14) anđeli su „službujući duhovi što se običavaju slati da služe onima koji imaju baštiniti spasenje“. Među anđelima spominju su „**kerubi**“ (njihov je naziv mezopotamskoga podrijetla) i oni podupiru Božje prijestolje, vuku njegova kola, služe mu da s njih uzleti ili čuvaju stražu na ulazu

u njegov posjed, ne dajući da uđu nepozvani. Tako slikovito piše o njima na više mjesta u Starom zavjetu, koji Boga često prikazuje kao istočnjačkoga vladara. Osim njih, tu su i „**serafi**“ („oni koji plamte“): oni pjevaju slavu Bogu. Osim tih zagonetnih glasnika, stari biblijski izvještaji spominju i „**Anđela Jahvina**“, a treba reći da se nauk o anđelima razvijao. U prvom razdoblju pripisivale su im se dobre i zle zadaće, a konačno dobivaju i svoja imena prema službama: **Rafael** – „Bog zdravlja“; **Gabriel** – „Junak Božji“, Božji glasnik; **Mihael** – „Tko je kao Bog?“.

I Novi zavjet se služi istim prihvaćenim jezikom te nabraja arkandele (1 Sol 4, 16; Jd 1, 9), kerube (Heb 9, 5), prijestolja, gospodstva, poglavarstva, vlasti (Kol 1, 16), kojima se na drugom mjestu pridružuju sile (Ef 1, 21). I sam Isus, kako podučava „Rječnik biblijske teologije“, spominje anđele kao stvarna i djelatna bića, koja će ga pratiti na dan njegova dolaska (Mt 25, 31).

Devet korova anđeoskih

Dakle, možemo reći da se anđeli u Bibliji javljaju kao bića koja prenose Božje poruke, objavljuju njegovu volju, javljaju se u snu, ili slave Boga na nebesima. Oni su posrednici između Boga i čovjeka, kao što su to bili često upravo po anđelima nadahnuti

proroci, a kasnije i sveci. Njima se kroz teološku povijest bavila angelologija, koja je - kako ističe „Enciklopedijski teološki rječnik“ - u djelima crkvenih otaca bila jako razvijena i vrlo bogata, „ali se gleda uvijek u povijesno-spasenjskom okružju“. Pseudo-Dionizije krajem petoga stoljeća govori o postojanju zborova ili hijerarhiji anđela, „no već tada na metafizički način“. Tako se od toga doba govori o „devet korova anđeoskih“, koji su podijeljeni na tri reda (tu su serafini, kerubini, prijestolja, gospodstva, vlasti), a „arkandela“ je sedam (Mihael, Gabriel, Rafael, Urijel, Barahijel, Jehudijel i Sealtijel). Na kraju te „anđeoske hijerarhije“ su anđeli zaštitnici ljudi i Božji poslužitelji.

„Postojanje duhovnih, netjelesnih bića koje Sveto pismo obično naziva anđelima, vjerska je istina. Svjedočanstvo Pisma o tome je jasno kao što je i Predaja jednodušna“, navodi Katekizam Katoličke Crkve (KKC, 328). Kao čisto duhovni stvorovi, anđeli imaju razum i volju: oni su osobna i besmrtna stvorenja. Po savršenstvu nadilaze sva vidljiva stvorenja, o čemu svjedoči sjaj njihove slave, što je izravan odgovor na pitanje kakav je njihov odnos prema čovjeku. „Krist je središte anđeoskog svijeta. Anđeli su njegovi: ‘Kad Sin Čovječji dođe u slavi, i svi anđeli njegovi s njime’ (Mt 25, 31). Njegovi su jer su stvoreni po njemu i za njega: ‘U njemu je sve stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo Prijestolja, bilo Gospodstva, bilo Vrhovništva, bilo Vlasti – sve je po njemu i za njega stvoreno’ (Kol 1, 16).“

Anđeli surađuju u svemu što je dobro za nas

Stoga možemo zaključiti da su anđeli čisto duhovni stvorovi i njihovo središte je Krist, a u Katekizmu Katoličke Crkve piše također da su „anđeli duhovni stvorovi koji neprestano slave Boga i služe njegovu spasonosnom naumu prema drugim stvorenjima“. „Anđeli surađuju u svemu što je dobro za nas. Anđeli okružuju Krista, svoga Gospodina. Oni mu posebno služe u izražavanju njegova spasonosnog poslanja prema ljudima. Crkva štuje anđele koji joj na zemaljskom putovanju pomažu i koji štite svako ljudsko biće“ (KKC 350-352), a ljudi imaju anđele čuvare.

I spomenuti „Direktorij“ navodi da Crkva „časti te nebeske duhove i zaufana potiče njihov zagovor“ (br. 215) te tijekom liturgijske godine spominje sudjelovanje anđela u događajima spasenja i slavi njihov spomen na neke posebne dane, posvećuje jednu zavjetnu misu i zaziva njihovu pomoć, u njihovoj prisutnosti slavi službu hvale, službi anđela povjerava molitvu vjernika, bilo pokornika, obranu nedužnih protiv napada Zloga, moli Boga da pošalje na kraju dana svoje anđele da čuvaju molitelje u miru, moli da nebeski duhovi priteknu u pomoć umirućima i u obredu sprovoda moli da anđeli prate u raj dušu pokojnika i čuvaju njegov grob (usp. br. 215).

Skriveno lice zla

Skloni smo biti naivni u pogledu zla, barem u pogledu njegovog izgleda u svakodnevnom životu. Naša predodžba zla često je lažno oblikovana slikama preuzetim iz mitologije, vjerskih kultova te iz knjiga i filmova koji prikazuju zlo personificirano u zlokobnim duhovnim silama. Demoni opsjedaju kuće, pojavljuju se na seansama, prizivaju ih Ouija ploče, iz zgrčenih tijela tjeraju ih škropljenjem blagoslovljenom vodom. Kakvo god zlo prebivalo unutar ovog koncepta demonskih sila (možete vjerovati u njih ili ne) beskrajno je zasjenjeno običnim licem zla koje nas gleda iz vijesti, svakodnevno se očituje u običnom životu, a ponekad i u našem vlastitom licu.

Uglavnom smo slijepi za skriveno zlo koje buja u nama, razdire zajednice i *izjeda* Boga i dobrotu. Evanđelja nam mogu pomoći da ovo razumijemo.

U evanđeljima zli ima dva imena jer zlo djeluje na dva načina. Evanđelja ponekad zlu silu nazivaju „Đavlom“, a ponekad „Sotonom“. Koja je razlika? Na kraju oba pojma odnose se na istu silu (ili osobu), ali se različita imena odnose na različite načine djelovanja te sile ili osobe.

Đavao na grčkom znači klevetnik i razdiratelj stvari. Ironično, Sotona znači gotovo upravo suprotno, znači ujedinitelj, ali na bolestan, zao i zlonamjerman način.

Dakle, zlo djeluje na dva načina: đavolski djeluje tako što nas dijeli jedne od drugih, i tjera nas da jedni druge po navici klevećemo, posljedično u zajednicu dolazi razdor ljubomora i optuživanje. Sotonski, s pak, djeluje suprotno s istim rezultatom. Sotonsko nas ujedinjuje na bolestan način, djelovanjem nasilne masovne histerije, društvene pompe, sebičnih ideologija, rasizma, seksizma, zavisti, mržnje i na bezbroj drugih zlonamjernih načina kako bi nas uvukao u nasilnu mržnja, grupna silovanja, linčovanja i razapinjanja. Bile su to sotonske sile koje su ujedinjene isplanirale Isusovo raspeće.

Kada pogledamo naš današnji svijet, od politike i društvenih medija do onoga što se događa unutar mnogih naših vjerskih krugova, morali bismo biti slijepi da ne vidimo moći „đavla“ i „sotone“ na djelu (ma kako ih vi osobno definirali i opisivali).

Gdje vidimo đavla na djelu? Uglavnom posvuda. Danas, gotovo posvuda, možete vidjeti osobe koje siju podjele, pripisuju drugima lažne motive, pozivaju na nepovjerenje i izopćenje. Doista, ovo je

<https://vigilare.info>

gotovo dominantan element koji vidimo u politici i društvenim medijima. Rezultat je raspad zajednice, zastoj u politici, slom uljudnosti, gubitak povjerenja u značenje istine, samodopadno uvjerenje da naš vlastiti idiosinkratični narativ funkcionira kao istina i gotovo univerzalno zanemarivanje elementarnog milosrđa. Danas smo svjedoci opasnog sloma povjerenja i uljudnosti, zajedno s masovnom erozijom jednostavne iskrenosti. Đavao se sigurno smiješi.

Gdje vidimo sotonu na djelu? Također posvuda. Sve više se povlačimo u klanove, s drugim istomišljenicima s istim vlastitim interesima koje treba zaštititi. Iako ovo može biti dobra stvar, nije dobro kada se ujedinjujemo na načine koji su ukorijenjeni u sebičnim ideologijama, ekonomskim privilegijama, rasizmu, seksizmu, lažnom nacionalizmu, zavisti i mržnji. Kad se to dogodi, naša grupa prestaje biti zajednica i umjesto toga postaje rulja, bolesnik, koji na kraju dana, bez obzira na svoj idiosinkratični slogan, na kraju skandira, kao što je to učinilo mnoštvo na Veliki petak, „Raspni ga! Razapni ga!“ Značajno je da se u evanđeljima gotovo svaki put kada se koristi riječ „svjetina“ (gomila) koristi pejorativno. Komentatori nam kažu da bi gotovo bez iznimke svaki put kad se u evanđeljima

pojavi riječ „svjetina“ ispred nje mogao stajati pridjev „bez pameti“. Gužve su bezumne; što je još gore, općenito imaju bolesnu sklonost prema raspeću. Poznati češki romanopisac Milan Kundera naglašava ovo kada dijeli svoj snažan strah od „velikog marša“, groznice koja tako općenito inficira gomilu i ubrzo ih tjera da viču „Oslobodi nam Barabu! A što se tiče Isusa, raspni ga!“ Ovo je lice sotone u običnom životu, stvarno lice zla.

Moramo to imenovati danas dok gledamo sve intenzivniju i gorku polarizaciju unutar naših obitelji, zajednica, susjedstava, gradova i zemalja. Frakcionaštvo, bijes, gorčina, nepovjerenje, optuživanje i mržnja intenziviraju se posvuda, čak i unutar naših obitelji gdje nam je sve teže sjesti zajedno, biti uljudni jedni prema drugima i razgovarati o našim političkim, društvenim i etičkim razlikama. Nažalost, čak nas je i smrtonosna prisutnost pandemije koja je prijetila svima nama podijelila umjesto da nas ujedini.

Zlo obično nema lice i osjećaj vruga u Rosemarynoj bebi; ima lice i dojam večerašnjih vijesti.

Mali vjeronaučni leksikon

Narav

Narav, u kršćanskoj teologiji, ono što pripada stvorenoj ljudskoj naravi, za razliku od milosti i nadnaravi. Takvo shvaćanje pojma naravi susreće se u Pavlovoj i Augustinovoj teologiji te u kasnijim povijesnim raspravama o odnosu naravi i milosti. Pri tom se razlikuju čista narav, pala narav te uzdignuta, otkupljena narav.

Čista narav je pretpostavljeno čovjekovo stanje nakon stvaranja i prije pada i istočnoga grijeha.

Pala narav je izgubljeno prvotno stanje čiste naravi.

Uzdignuta ili otkupljena narav povratak je ponovnog zajedništva s Bogom milošću.

Prema katoličkom i pravoslavnom učenju, pala narav samo je oslabljena i ranjena, a prema protestantskom nauku ona je potpuno pokvarena i ne može ništa bez milosti Božje.

Narod

Narod, ljudska zajednica koja živi na istom teritoriju, govori istim jezikom i ima iste običaje. Kad postane svjestan svoje povijesti, kulture i identiteta, narod postaje nacijom.

U povijesti religija s obzirom na narod, etnički shvaćen, nastala su dva religijska tipa, etnička religija i nadetnička.

U etničkom tipu religije (starohebrejska religija, židovstvo, Druzi) religijska zajednica poklapa se s etničkom zajednicom. Etničko i religijsko gotovo se poistovjećuje što se najbolje vidi u starohebrejskoj zajednici.

U nadetničkom ili univerzalističkom tipu religija (kršćanstvo, islam, budizam) pojedina se religija uklapa u različite narode (akulturacija), obilježava ih svojom porukom, ali se nikada s njima ne poistovjećuje.

Premda je kršćanstvo nadetnička religija, ono naviještanje svoje univerzalne religije prilagođuje jeziku i kulturi pojedinog naroda (inkulturacija). To je posebno izraženo u istočnokršćanskim crkvama koje su, čuvajući svoju evanđeosku univerzalnost, po načelu autokefalnosti organizirane unutar pojedinih naroda (Koptska, Armenska crkva, Ruska pravoslavna crkva...).

Narod Božji

Narod Božji, U Starome zavjetu, izraelski narod, potomstvo Abrahamovo koje je Bog izabrao za svoj narod i s njim sklopio Savez.

U novom Zavjetu, narod okupljen oko Krista kao novi narod Božji u koji su pozvani svi ljudi, a sačinjava Crkvu.

Vinko Paulski

27. rujna

Vinko Paulski, rodio se 24. travnja 1581. kao Vincent de Paul u gaskonjskom selu Pouy, nazvanom 1828. imenom svoga velikog sina. Seljački sin, u djetinjstvu je čuvao ovce i svinje, školu polazio u Daxu, a od 1596. na sveučilištu u Toulouseu studirao teologiju. Već je 1600. zaređen za svećenika. Brod kojim je putovao iz Marseillesa, oteli su 1605. turski gusari, koji su ga kao roba prodali u Tunis. Obratio je na kršćanstvo svog vlasnika, uspio pobjeći zajedno s njim i vratio se 1607. u Avignonon. U proljeće 1610. postao je kapelan Margarete de Valois, prve žene kralja Henryja IV, a potom pod utjecajem Pierrea de Bérullea, kasnijeg kardinala, postao je 1611. župnikom Clichyja kraj Pariza. Od 1612. djelovao je kao duhovnik velikaške obitelji Gondy i pučki misionar, a 1619. postao dušobrižnikom veslača i robova na galijama. Iz dana u dan sve se više širila njegova socijalna i karitativna djelatnost po mnogim francuskim gradovima. Milosrdan i skroman duhovnik, osnovao je 1625. Misijsku kongregaciju, čiji su članovi po prioratu Saint-Lazare, svojem sjedištu, prozvani lazaristima. Nakon djelovanja u Francuskoj, od 1638. proširili su svoju aktivnost i na inozemstvo sa stalnim misijskim postajama u Africi. Zajedno s pobožnom udovicom Louisom de Marillac osnovao je 1633. i Družbu milosrdnih sestara.

Od tada pa sve do danas ta Vinkova karitativna družba pomaže svim mogućim nevoljnicima i bolesnicima, odbačenima i napuštenima, u bolnicama, klinikama, domovima za starije i nemoćne, školama, vrtićima i privatnim kućama, te zbrinjava i napuštenu djecu. Sestre milosrdnice djeluju uspješno u crkvenim, školskim i zdavstvenim ustanovama. Neumorni Sveti Vinko mnogo je učinio za izobrazbu i odgoj svećenika, osnivanjem sjemeništa i održavanjem svećeničkih seminara. Od njegovih 50 tisuća pisama i misijskih nagovora sačuvano je oko 3 tisuće. Izmoren silnim naporima i mnogim djelatnostima preminuo je na današnji dan, 27. rujna 1660. u Parizu. Blaženim ga je 1729. proglasio papa Benedikt XIII., a svetim 1737. papa Klement XII.

Prvi zagrebački nadbiskup i kardinal Juraj Haulik doveo je milosrdne sestre svetog Vinka Paulskog 1845. u Zagreb, podigavši im u Frankopanskoj ulici samostan, a svecu crkvu. Sestre milosrdnice svetog Vinka Paulskog djeluju danas u hrvatskim krajevima u 4 provincije. Misionari svetog Vinka, lazaristi, djeluju u Hrvatskoj od 1958. Njihova zajednica ima kuću u Vrapču (Zagreb), sa deset članova (6 svećenika, 2 brata laika i 2 bogoslova), a djeluju u tri župe, od kojih je jedna u okviru psihijatrijske bolnice Vrapče. Podaci se odnose na godinu 2009.

<https://www.velecasnisudac.com>

NAŠI POKOJNI

EUGEN LAPČIĆ,

PU istarska, umro od posljedica ranjavanja, Zagreb, 24. rujna 1991.

VID MENDEŠ,

PU vukovarsko - srijemska, Nijemci, 24. rujna 1991.

NEDJELJKO NJEGOVAN,

MUP, Zagreb, 24. rujna 1991.

AZIZ PANDŽIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Vinkovci, 24. rujna 1991.

DUBRAVKO ŠAKA

MUP, Medak, 24. rujna 1991.

PETAR BELAVIĆ

PU karlovačka, Duga Resa, 25. rujna 1993.

JOSIP ŠAJNOVIĆ,

PU međimurska, Borovo naselje, 25. 09.1991.

ROBERT ZVORNIK

MUP, Lovinac, 25. rujna 1991.

ADAM VOVRA,

PU vukovarsko - srijemska, Antin, 26. rujna 1991.

IGOR ZAMAN,

MUP, Medak, 26. rujna 1991.

DRAŽEN BANIČEK,

PU koprivničko - križevačka, Prekopakra, 27. rujna 1991.

KRUNOSLAV FABRO,

PU bjelovarsko - bilogorska, Veliki Zdenci, 27. rujna 1991.

RAMIZ NUMANOVIĆ,

MUP, Zagreb, 27. rujna 1991.

MIRKO ŠARČEVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Privlaka, 27. rujna 1991.

STJEPAN MILEKOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Zagreb, 27. rujna 1993.

DOMINIK JURČIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Popovača, 27. rujna 1995.

STJEPAN MILEKOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Zagreb, 27. rujna 1993.

DOMINIK JURČIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Popovača, 27. rujna 1995.

MILAN GAŠPAROVIĆ,

PU karlovačka, Modruš, 28. rujna 1991.

PEJO MIJADŽIKOVIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Novska, 28. rujna 1991.

ZLATKO ŠTIVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Cerić, 28. rujna 1991.

ANTE DUVANČIĆ,

PU šibensko - kninska, Drniš, 29. rujna 1991.

PETAR RADELJAK,

PU šibensko - kninska, Drniš, 29. rujna 1991.

DAMIR VUCIĆ,

PU šibensko - kninska, Drniš, 29. rujna 1991.

JOSO PAJIĆ

PU šibensko - kninska, umro od posljedica ranjavanja 29. rujna 1993.

JANOŠ DEŽE-DEME,

PU vukovarsko - srijemska, Korođ, 29. rujna 1991.

POČIVALI U MIRU

<https://www.kkn-poland.com.pl/>

31. hodočašće
Hrvatske vojske, policije i branitelja
u Mariju Bistricu
nedjelja, 1. listopada 2023

Iz programa hodočašća

Do 8,00	okupljanje hodočasnika
8,00 - 10,00	mogućnost za svetu ispovijed
8,30	pobožnost križnog puta
11,00	sveta misa